

ANUL INTERNATIONAL AL MUNTELUI-2002

SIMPOZIONUL NATIONAL "CIVILIZATIA MONTANA SI DEZVOLTAREA DURABILA"

VATRA DORNEI – CIMPULUNG MOLDOVENESC

3 – 4 AUGUST 2002

SUSTINERE POLITICA, PERMANENTA SI PLURIPARTINICA, PENTRU APLICAREA UNEI POLITICI MONTANE IN ROMANIA
--

SENATOR: Dr. ing. ec. Avram CRACIUN

Manifestarea la care participam astazi este inca o etapa deosebita de importanta si semnificativa pentru pregatirea structurilor de organizare a tarii noastre, in concordanta cu a celorlalte tari ale Uniunii Europene.

In acest sens si de la inceput doresc sa felicit pe organizatori si sa le multumesc pentru ocazia creata de a participa la acest simpozion, sa putem sa ne exprimam opiniile, conceptiile, gandurile in aceste probleme si totodata sa-mi ofer tot sprijinul personal si prin institutia pe care o reprezint aici.

Stimati colegi si colaboratori cred ca cu totii suntem de acord ca ideile ce sau facut auzite azi aici, sunt deosebit de pertinente si de actuale, care se constituie si **intr-un semnal de urgenta**, pentru a recupera marea ramanere in urma a Romaniei in **problemele structurale si de legi** in materie de **montanologie** si de a intra de acum inainte in cadenta necesara a **programelor de dezvoltare a tarilor europene**.

Integrarea europeana a tarii noastre, nu se poate face pe bucatele sau pe zone, **fara palierul montan!** Din aceasta cauza si din acest motiv eu cred ca **pe acest nivel avem cea mai mare restanta** si trebuie ca institutiile abilitate ale statului, **respectiv Ministerul Agriculturii si Padurilor, Prefecturile**, sa purceada de urgenta la crearea **structurilor operationale de lucru**, pentru ca acestea, mai departe, sa pregateasca legile, programele si proiectele de finantare, pentru intreaga dezvoltare socio-economica, din zona montana.

Vorbind despre structurile centrale si locale, cu siguranta cea mai importanta este **Agentia NATIONALA a Zonei Montane**. Ea este cea care trebuia **infiintata de mult timp**, sau mai corect spus, **ea nu trebuia desfiintata!** de niste oameni cu viziuni si orizonturi limitate. **Agentia** este **cheia si garantia** ca restantele vor putea fi recuperate si ca vom avea institutia care va rezolva **o problema complicata** si dificila a integrarii noastre europene. Atingerea unui anumit standard de dezvoltare este **un prag** pe care trebuie sa-l trecem!

La aceasta data, constatam ca **diferentele de dezvoltare** sunt prezente peste tot, din orice punct de vedere am privi lucrurile! Diferentieri pe domenii ale economiei nationale, diferentieri pe zone geografice, etc. Evident, cele mai semnificative sunt diferentierile pe nivel de altitudine, **de la campie la deal si munte**, unde conditiile de viata si dezvoltare au fost mai vitrege. Aceste zone, rareori, au beneficiat de **politici specifice!**

De bogatiile de aici inasa, **s-a profitat din plin!** Este vorba de exploatarile **miniere de aur cupru, carbune, etc**, de carierele de **piatra, marmura, sare**, diverse minerale, de

exploatarile forestiere, de apele minerale si multe, multe alte bogatii naturale, pe care le-a oferit si le ofera inca cu **generozitate muntele**. Daca se face o comparatie intre volumul acestor bogatii care au fost date statului sau diverselor companii si partea returnata locurilor, pentru dezvoltare, dotare si echipare teritoriala se observa usor, o **mare discrepanta!** Sa nu uitam nici o clipa ca aici, prin oamenii si gospodariile lor, sunt pastrate insa cele mai autentice **valori traditionale ale culturii noastre**, valori care ne vor caracteriza si identifica si pe mai departe, daca le vom sti pastra si in viitoarea mare **familie europeana**. Aceste traditii si valori au fost prezentate aici de adevarati maestri si oameni de profunzimi remarcabile.

Subdezvoltarile montane au fost determinate nu numai de redistribuirea inechitabila a veniturilor obtinute din aceste zone, ci si de o politica administrativa profund daunatoare pentru aceste zone. **Unitatile administrativ-teritoriale** au fost conturate determinant dupa numarul de locuitori! Asa se face ca, la deal si munte, comunele au un **numar exagerat** de sate in componenta, un areal de administrare deosebit de mare, fapt ce **ingreuneaza si complica** alocarile de fonduri si posibilitatile de decizii ale primariilor si consiliilor locale. O comuna cu **20-30** sau chiar mai multe sate in componenta, cum sunt in special **prin muntii Apuseni**, este clar condamnata la subdezvoltare! **Orice lege** trebuie sa vina in sprijinul omului, in intampinarea nevoilor sale, a vietii sale.

O comuna in zona de munte trebuie sa beneficieze din start de circumstante atenuante! Dintr-o astfel de comuna se pot face usor **alte 5-6**, care ar aduce avantajele unor 30-40 locuri de munca, functionari si cadre de specialitate ale institutiilor statului la nivel local: **primarie, scoala, finante, politie, dispensar uman, veterinar, etc.** Asa ar ramane si (fii satului) **intelectualii satului** in zona si ar contribui prin munca lor la ridicarea localitatilor natale, asa cum au facut-o si **inaintasii lor, carturari si intelectuali**, de-a lungul timpului!

In situatia actuala toti tinerii pleaca din aceste zone sa supravietuiasca in **alte parti ale tarii** si cel mai tragic, unii pleaca chiar din tara, lasand la munte o **populatie imbatranita** si impovarata de greutatile vietii! Aici, la munte, este evident ca, printre primele masuri politice ce trebuiesc luate sunt cele de **reforma administrativa** care sa echilibreze si sa dea sanse egale de dezvoltare si de viata pentru toti cetatenii tarii. Trebuie ca **institutiile abilitate, organizatiile si asociatiile civice** sa constientizeze **consecintele** plecarii tinerilor din zonele de munte, ale **desfiintarii satelor de munte** si a **gospodariilor taranesti**.

Parasirea muntilor de catre **om si animalele sale** reprezinta **cel mai periculos fenomen economic si social**. **Omul de la munte** este detinatorul unor traditii economice si culturale fundamentale, este factorul de echilibru ecologic cel mai important, **este strajerul neoficial si neplatit al muntelui**, a unei importante parti din teritoriul tarii. Este **barometrul** unei politici **strategice de ansamblu**, corecte si responsabile la nivel national! Sa ferim muntii de **rani si cicatrici** ireparabile, tip **Calimani, Baia Mare** si mai nou **Rosia Montana**, create de oameni si firme iresponsabile!

Crearea cadrului **administrativ, economic si social**, precum si a unor **legi** care sa dea avantaje clare si atractive pentru **atragera si pastrarea** tinerilor la deal si munte, sunt elementele cele mai importante pe care trebuie sa le ia in considerare institutiile abilitate ale statului. Acum este **ultima sansa** care apare in fata noastra si nu avem voie sa o pierdem!

In acest context si in sens, s-a constituit un grup de sprijin, pentru actiunile ce trebuiesc sustinute mai intens si de la nivelul senatorial. Acest grup cuprinde peste 40 de

senatori, din toate partidele, cu predilectie din judetele cu pondere insemnata de deal si munte. Multi senatori, din acest grup, au avut de-a lungul timpului, interventii si contributii serioase, in probleme specifice ale vietii montane.

Cu siguranta acest grup se va mari si la fel se va crea si la Camera Deputatilor. Aceste grupuri, cu timpul, vor lua conturul unor structuri permanente cu atributii specifice de montanologie, asa cum sunt si-n alte tari europene, unde muntele, El Rey, a beneficiat de sprijin politic puternic si permanent, satele obtinand dotari si echipari corespunzatoare, fiind transformate in localitati moderne, cu viata economica, culturala si turistica deosebite.

Pe de alta parte, constatam ca suntem ramasi in urma si in materie de legislatie. Noi nu avem nici acum **Legea muntelui**, de aceea proiectul trebuie sa ajunga foarte repede in **parlament**. Au fost, din legislatia trecuta, cateva variante de lege, care au fost retrase, cu promisiunea ca **in anul 2002** va aparea o alta o noua, moderna, similara cu cele din tarile europene.

In alte privinte, as dori sa cred ca participarea, in aceasta structura si aici, la **Vatra Dornei**, loc de adevarat **pionierat montanologic** la noi in tara, este un bun prilej de a da un semnal tuturor ca suntem **constienti**, pregatiti si hotarati sa urgentam masurile pe care trebuie sa le luam in momentele urmatoare! **Anul international al muntelui este anul 2002!** Noi, romanii n-am profitat din plin de el. Am inceput bine si trebuie sa-l incheiem cu bine! Anul acesta, mai multe delegatii romanesti au fost prezente la cateva **manifestatii internationale** de un deosebit prestigiu: **Austria, Germania, Scotia, Elvetia, Italia, Cehia** etc. si desigur se va incheia cu cel din **Africa de Sud**.

Europa si nu numai, a asteptat cu interes **Anul International al Muntelui**. Oare de ce? Fiindca **muntele** aduce mari avantaje **economice si strategice**, aduce multe fonduri si odata cu acestea rezolvarea multor **dezechilibre zonale!** Toate structurile europene **au programe speciale pentru munte**. Uniunea Europeana urmareste cu mare interes **dezvoltarile regionale**, atat din tarile bogate cat si din **viitoarele membre** ale Uniunii Europene. Extinderea arealului de interese **va accentua** si lupta pentru **obtinerea** acestor fonduri. Este deosebit de important, **ca noi acum si nu mai tarziu**, sa ne cream **structurile interne lucrative si corespondente pentru a fi compatibili cu structurile din tarile Uniunii Europene** si pentru a putea accesa fondurile acesteia, puse la dispozitia celor pregatiti, precum si **legile specifice muntelui!**

In finalul expunerii mele, imi exprim increderea ca mesajele prezentate de cele mai importante personalitati prezente la **reuniunea Euromontana din toamna 2001**, de la Bucuresti, vor prinde viata si ca **lumea muntelui** va atrage o alta lume, care impreuna vor da **culoarea verde si speranta tuturor**, de a putea trai oriunde doresc, pe **planeta albastra – TERRA!**